

Mevrouw Maggie De Block
Minister van Sociale Zaken
Financietoren – Kruidtuinlaan 50/175
1000 Brussel

Hoge Raad voor vrijwilligers

Uw brief van : 14/09/2018
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Datum : 27/09/2018

Betreft: **Advies van de HRV betreffende het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap houdende uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 tussen de federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie tussen het beleid inzake de toelatingen tot arbeid en het beleid inzake de verblijfsvergunningen en inzake de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse arbeidskrachten**

Mevrouw de Minister,

Op 14/09/18 hebben uw diensten de Hoge Raad voor vrijwilligers (HRV) per mail om advies gevraagd over een ontwerp van samenwerkingsakkoord dat meer bepaald betrekking heeft op de voorwaarden waaronder een niet-Europese vreemdeling een visum kan verkrijgen of zijn verblijfsvergunning om "vrijwilligerswerk" in België te verrichten in het kader van het Europees vrijwilligerswerk voor maximaal één jaar kan verlengen.

Uw vraag betreft volgende twee vragen:

1. de bepalingen van het ontwerp van samenwerkingsakkoord die betrekking hebben op vrijwilligerswerk;
2. moet dit akkoord uitgebreid worden tot andere vormen van vrijwilligerswerk?

1. De bepalingen van het ontwerp van samenwerkingsakkoord die betrekking hebben op vrijwilligerswerk

Het samenwerkingsakkoord heeft alleen betrekking op Europees vrijwilligerswerk, dat niet voldoet aan de definitie van vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

Bijgevolg kan de CSV geen advies hierover uitbrengen.

Niettemin willen we erop wijzen dat de naam "European Voluntary Service" (EVS) verdwijnt ten gunste van "European Solidarity Corps" (CES).

2. Moet dit akkoord uitgebreid worden tot andere vormen van vrijwilligerswerk?

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord heeft alleen betrekking op vrijwilligers in het kader van het Europees vrijwilligerswerk en niet op vrijwilligers in de zin van de wet van 3 juli 2005.

Richtlijn 2016/801, die bij dit akkoord omgezet wordt, maakt het de lidstaten evenwel mogelijk het toepassingsgebied ervan uit te breiden tot andere vormen van vrijwilligerswerk.

De HRV is van mening dat dit samenwerkingsakkoord uitgebreid zou moeten worden tot vrijwilligers bedoeld bij de wet van 2005.

Non-discriminatie tussen de verschillende soorten vrijwilligers

Er zijn immers geen objectieve redenen om de deelnemers van de andere vrijwilligersprogramma's, zowel van korte als van lange duur, verschillend te behandelen. Heel wat programma's hebben verschillende kwalitatieve en organisatorische kenmerken die evenwel van vergelijkbare kwaliteit zijn. Het betreft samenwerking in duurzame partnerschappen binnen Europese of mondiale netwerken, kwaliteitsvolle omkadering en begeleiding zowel bij de voorbereiding op het vertrek als bij het onthaal bij aankomst, aandacht voor toegankelijkheid van de programma's voor vrijwilligers uit alle maatschappelijke lagen.

Erkenning van de vrijwilligersprogramma's

Het samenwerkingsakkoord is enkel van toepassing op programma's die als zodanig erkend zijn door de betrokken lidstaat of door de Europese Unie.

De HRV is van mening dat het statuut van de organisatie gesubsidieerd door één van de Gemeenschappen of de Gewesten een automatisch erkenningscriterium zou moeten zijn, zonder evenwel de andere organisaties uit te sluiten.

Voor deze andere organisaties moet een erkenningsprocedure worden uitgevoerd door een onafhankelijke instantie, bijvoorbeeld een Commissie die afkomstig is van de HRV, in samenwerking met de Dienst Vreemdelingenzaken.

Mogelijkheid om een verlenging van verblijf op Belgisch grondgebied aan te vragen

Artikel 57 van het ontwerp van akkoord bepaalt het volgende: "De onderdaan van een derde land die als vrijwilliger op het Belgische grondgebied wenst te worden toegelaten, moet zich op het moment van het indienen van de aanvraag buiten het grondgebied van de lidstaten bevinden."

De memorie van toelichting stelt het volgende: "Dit artikel verduidelijkt dat een aanvraag voor een machtiging tot verblijf met het oog op vrijwilligerswerk kan worden ingediend wanneer de onderdaan van een derde land zich in het buitenland bevindt, maar ook wanneer hij legaal op het Belgische grondgebied verblijft."

De HRV is van mening dat de versie van de memorie van toelichting moet primeren. Het is niet wenselijk dat een persoon die legaal in België verblijft, zich buiten de EU moet begeven om een dergelijk visum aan te vragen.

Wijziging van artikel 9/1 van de wet betreffende de rechten van vrijwilligers

De HRV herhaalt zijn standpunt, geformuleerd in het advies naar aanleiding van het tienjarig bestaan van de wet van 2005:

Artikel 9/1, in 2014 ingevoegd in de wet betreffende de rechten van vrijwilligers, bepaalt dat het verrichten van vrijwilligerswerk geen afbreuk doet aan de toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en geen basis vormt voor een machtiging of toelating tot verblijf in het kader van diezelfde wet.

De Hoge Raad voor vrijwilligers begrijpt dat vrijwilligerswerk niet automatisch aanleiding kan geven tot de toekenning van een visum en dat de uitoefening van vrijwilligerswerk in België niet ambtshalve aanleiding kan geven tot het verlenen van een verblijfsvergunning.

Nochtans, zeggen dat vrijwilligerswerk nooit aanleiding kan geven tot de toekenning van een visum, beantwoordt niet aan de rechtspraktijk, de Europese richtlijnen, en valt volgens de Hoge Raad voor vrijwilligers te betreuren.

Tegelijk begrijpt de Raad niet waarom vreemdelingen nooit hun vrijwilligerswerk zouden kunnen invoeren als een van de elementen ter staving van hun aanvraag voor een verblijfsvergunning ingediend op Belgisch grondgebied. Afgezien van de elementen ingeroepen bij een verblijfsaanvraag voorafgaand aan of in het kader van een asielpprocedure, vermeldt de vreemdelingenwet geen enkele situatie die niet in aanmerking genomen zou kunnen worden in het kader van een verblijfsaanvraag ingediend op het grondgebied. De Raad vindt het spijtig en onrechtvaardig dat vrijwilligerswerk de enige uitzondering op dit principe zou zijn.

De Hoge Raad voor vrijwilligers beveelt aan de woorden "en vormt geen basis voor een machtiging of toelating tot verblijf in het kader van diezelfde wet" in artikel 9/1 van de wet betreffende de rechten van vrijwilligers te schrappen.

3. Erkenning van het Belgisch vrijwilligerswerk in het buitenland

De HRV is van mening dat een erkenning van het Europees vrijwilligerswerk door België vergezeld moet gaan van een wederzijdse maatregel, namelijk de erkenning van het Belgisch vrijwilligerswerk door andere Europese landen.

De wet van de rechten van de vrijwilligers regelt het vrijwilligerswerk dat op Belgisch grondgebied wordt uitgeoefend, evenals het vrijwilligerswerk dat buiten België wordt uitgeoefend, maar die vanuit België wordt georganiseerd, op voorwaarde dat de vrijwilliger zijn hoofdverblijfplaats heeft in België en dit onverminderd de bepalingen die van toepassing zijn in het land waar het vrijwilligerswerk wordt uitgeoefend.

Bij gebrek aan een erkenning van het vrijwilligersstatuut, zoals gedefinieerd in de wet van 2005, door andere Europese landen, weegt de rechtsonzekerheid op het vrijwilligerswerk dat door mensen die in België wonen in het buitenland wordt verricht en vanuit België wordt georganiseerd.

Hoogachtend,

Voor de Raad,

P10 De voorzitter van de HRV,
Philippe ANDRIANNE

Machtigde Henkinbraut
Secretarisse HRV

